

PERŽVALGA.

— „Siev. Z. S.“ praneša iš Vilniaus, kad vietinė miesto Rada buvo susitarusi atmesti valdžios reikalavimą užlaikyti padidintą sargybą ir policiją, reikalaudama, kad juos užlaikytų pati valdžia, bet gavo nuo valdančio senato atsakymą, jog to padaryti negali, nes ant šiaur-vakarinio krašto tebeveikia 1870 m. įstatai, kur pasakyta, kad neramūs kraštai turi patys užlaikyti savo sutvarkymui policiją. Tas parodo, jog Lietuva tebėra prislėgta žiauriomis po lenkmečio išleistomis tiesomis.

— Maskolijos valdžia įvedė persiuntimą pinigų per kortą (pervod po poctie) į Austriją, Vengriją, Vokietiją, Prancūziją ir Šveicariją ir atgal. Pinigai paduodami siuntiniui turi būti atžymėti tos šalies vertybe, į kurią siunčiasi, a. p. Austrijon — kronos ir gelle-rai, Vengrijon — kronos ir fill-erai, Vokietijon — markės ir pfen, Prancūzijon ir Šveicari-
jon — frankai ir centimai.

— Vaišavos korespondentas rašo į „Osvoboždenije“ apie bruzdėjimą lenkų, iš priczas ties karės Maskolijos su Japo-
nija. Smarkiausiai — rašo jis — darbuojasi lenkų socialistų partija (P.P.S.) kuri labai įi-
šiknyjusi ne vien Lenkijoje, bet ir Lietuvoje, varydama prieš ū-maskolinę propagandą. Kitos dvi lenkų partijos: „Tautiška Liga“ ir „Tarpiniu-
kai“ (ugodowcy) nors mažiau, bet geidžia Maskolijai praki-
šimo. Pagaliaus partija kon-
servatyvų teipgi viliasi pel-
nyti, jeigu Maskolija taptų
sumušta. Atšiausi priešai to-
kiam judėjimui, tai redakto-
rius petropiliškio „Krajaus“,
kurs vedas su Vaišavos val-
džiomis kokius tų suokalbuis
ir arci-vyskupas Popelis, kurs
įnešęs general-gubernatoriui,
Čertkovui, kokius tų slaptus
pasiulyjimus.

— Iš Kauno gub. rašo, jog tų paplito hektografuoti laiš-
keliai „gelbėkit jūsų turtą“,
kur pusiau maskoliškame ir
pusiau lietuviškame tekste
parspėja gyventojus, kad atsi-
imtu savo įdėtus į valdžios tau-
pomiasias kasas pinigus. Žmo-
nės, nežiurėdami į tam tikrus
valdžios paaiškinimus, kad jų
pinigams ne gresia joks pavojus,
skubina į dėtus atsiimileja.

— „Varpas“ Nr. 2 š. m. pran-
eša apie susivaidijimą Min-
taujos gimnazijoje mokinių su
direktoriumi ir tulais mokyto-
jais, ant kurių išpeikimo tapo
išmėtyti hektografuoti atsišau-
kimai. Direkcija, kaip visa-
da, pasišaukė sau pagalbon
policiją.

— „Krajas“ Nr. 10 praneša
iš Krokuvos apie pirmą visuo-
tiną susirinkimą neseniai tų
susitvėrusios lietuviškai-len-
kiškos dr-ės „Ruta“. Jos mie-
riu yra suvienyt (!) lietuvius
su lenkais ir ypač supažindinti
lenkų visumenę su lietuvių li-
teratura ir kultūra. Ant su-
sirinkimo tapo trumpai pra-
kalbėta lietuviškai, o potam
jau, žinoma plačiau, lenkiš-
kai. Išrinkta pirmsėdžiu J.
Herbačevskis, vice-pirmsėdžiu
J. Niedzialkovskis, raštininku
A. Varnas, izdininku V. Ko-
zakovska, knygium Z. Skirge-
la. Kaip matyt jau ir į patį
komitetą pateko lietuvių ma-
žiaus, kurių nuomonės teipgi
mums nežinomos. Taigi labai
reikia abejoti apie naudą, ko-
kią turėtų ir galėtų Lietuvai
atnštita tikrai lietuvišką var-
dą pasisavinusi draugystelė.

— Praėjusioj žiemoj tapo
iškiršta puikiausis iš visos Vil-
niaus apylinkės gojus, vadi-
namas „Autokoliškis“, kurs
dabar yra savasčia pravosla-
viškų zokoninkų. Čia buvo
dar keletas šimtamečių arzuolų
po kurių uksme mūsų prabo-
čiai maldavo savo dievaičius
ir apvaikštinejo iškilmingas
apeigas tai einant į karę pra-
šydami jų padėjimo, tai pagri-

žų dėkavdami už suteiktas
ant priešų pergales. Pasenę
maskolkos, įleidę šventvagišką
kirvį į išaugusius ant mus se-
nelių kraujais nulaistytos ze-
mės medžius, sužeidė tuom pa-
tim mūsų lietuvišką širdį. Ka-
uz tų atkeišys?!..

— Mums rašo iš Prūsų Lie-
tuvos: — „Godotina redakci-
ja! Širdingiausiai prašome
patalpinti šį atsišaukimą. —
Ateinančiuose (1905) metuos
Tilžės „Birutės“ draugystė nu-
tarė apvaikščioti savo užsidė-
jimo 20-metines sukaktuves.
Tarpu ko kito nutarė teipgi iš-
leisti tam tikslui knygutę, su
aprašimu jos užsidėjimo, gy-
venimo ir darbų, žodžiu tai bu-
„Birutės“ istorija. Kadangi
tas darbas bus sujungtas su
daugeliu iškaščių, o dr-ės tur-
tas yra tik menkas, tai gal tau-
tiečiai teiks tų tautišką darbą
paremti materijališkai ir raš-
tais, maž-daug dasiliečiančiais
dr-ės gyvenimą ir abelną jos
istoriją. Pinigiškas aukas
meldžiame siųsti:

p. D. Saunus,
Rokaiten per Neukirch, Ostpr.
Visas-gi „Birutės“ istorijai
naudingas žinias perdėtiniui
dr-stės:

p. I. Vanagaitis,
Padupen per Neu Eglenshken,
Ostpr.

Maloniai prašome, idant ir
kiti lietuviški tautiški Ameri-
kos laikraščiai atkartotų tų
mūsų atsišaukimą. Turime vil-
tį, kad tautiečiai mus tame
darbe visu-kuomi sušelp.

„Birutės“ perdėtinis
I. Vanagaitis“.

Isz Lietuvos.

Naumiestis, Suvalkų gub.

Krautuvei „Diego“, kaip
pasirodo, labai gerai einasi;
gerai einasi ir kitoms lietuviš-
koms katalikškom krautu-
vėms; butų gerai, kad lietu-
viai tų gardų kasnelį visur
paimtų į savo burną.

Lukšiai. Lukšų klebo-
nas per paskutinį pamokslą,
drebėdams šaukė: „Gardžiu
kad čia randasi kokia nauja
Lietuva! Jau ta prakakta
šeton ška dvasia ir tarp muzi-
kų platinasi! Prapuola visi
tie kas prie tos naujos Lietu-
vos priguli“. Dyvini tie mu-
sų prabaštėliai, — vieni tik
lietuviškoms knygoms prie-
šingi, kiti ir pačiai Lietuvai.
Nė į viena dudą nemoka pūsti.

Lauruks.

Šiauliai, Kauno gub.

Zubovo mokyklos. Nesenei
skaitėme „Vienybėje L.“, jog
Šiaulių didžponis, grapas Zu-
bovas, noris įtaisyti savo dva-
re pradines mokyklas, kur bu-
sę išguldoma lietuviškai. Da-
bar gavau žinią nuo to krašto
žmonių, kurie pasakojo, kad
tos mokyklos jau yra gatavos
ir keletas tėvų lietuvių jau
buvo nuleidę tų mokytics savo
vaikus. Atvažiavęs popas,
pašventinęs taisias mokyklas
ir davęs vaikams bučiuoti sta-
čiatikišką kryžių. Vaikai na-
me papasakoję apie tai tėvams,
kurię ant toliaus nė vienas tų
savo vaikų nebeleidę. Supra-
tę, jog tų grapas įtaise mokyk-
las „cerkovno-prichodskas“,
platinimui stačiatikystės, o ne
pradines dėl lietuviškų vaikų.

Plepis.

Kupiškis, Vilkmėrgės pav.
Kauno gub.

Rudenyj praėjusių metų Ši-
monių miestelyje užmūšė lie-
tuviai tulą maskolių, kurių nu-
tvėrė bevagiant arklių. Užmu-
šikai, visi trys kaimiečiai iš
Puponių, pateko kalėjiman ir,
žinoma, atsiims kų yra užpel-
nę. Matot, broliai, kokie vai-
siai yra netikusio valdžios rė-
do, kurs iš vienos pusės neduo-
da mums žmonėms apsišvieti-
mo, iš kitos — maišos savo pa-
gedusius doriškai pavaldinius
tarpe lietuvių. Juk lietuviai
nebutų teip nuožmiai pasielgę
su vagimi lietuviu, nors pirma
atėjimo čia burliokų ir vagių

visai nebuvo girdėti. Žmonės naikinami valdžios, pradėjo neapkęsti maskolių ir paties vardo, ko, žinoma, jeigu būtų apsišvietę, nedarytų, nes matytų iš kur kyla jų vargai ir negiežtų apmaudo ant menkai kaltų burliokėlių.

Justinas Slapelis.

Politiszkos žinios.

Suvienytos Valstijos.

Pirmą sykį Suvienytose Valstijose papuolė po kriminališku teismu senatorius, ypačioje J. R. Burton, senatoriaus Kanzo valstijos, už ėmimą kyšių ir pataikavimą žinomai prigavikų kompanijai „Rialto Grain and Securities Co.“, už ką pagal konstitucijos turėtų būti nubaustu nemažiau kaip penkiais metais kalėjimo ir 50,000 dol. baudos. Akyva labai, kaip pasielgė S. V. ties dariai, kurie jau iš pat pradžia bylos pradėjo painioti reikalą ir atidedami byla ant tolesnio duoda progą kaltininkui susirasti skyles dėl išlindimo nuo užsipelnytos bausmės.

Vaidai tarpe senatorių republikonų ir demokratų dažnai parodo tų viešpatystės vadovų darbus ir tikslą. Neseni prezidentas Rooseveltas su savaisiais šalininkais užbaigė pačios įrednės tardymus, kur, kaip žinome, keletą iš didžiausių prigavikų šėip-teip ir nubaudė. Dabar demokratai viešai apskelbė, kad tokie skubota užbaiga esanti tikslu užraukti tolimesnius suradimus kaltininkų, kurių esą dar daug daugiau, negu buvo surasta, ir kurie yra ypatiški Roosevelto bei jo draugų draugai. Rooseveltą prilygina prie caro, už uždengimą bylos be pritarimo viso kongreso.

Amerikos valstiečiai, gyvenanti Japonijoje, suorganizuavo karės fondą, iš kurio duos Japonijai pagelbą, kuriai visi vienbalsiai nutarė sympatizuoti. Tą patį padarė ir apsigyvenę Korėjoje.

KARĖ MASKOLIJOS SU JAPONIJA

Paskutiniu laiku visos žinios pareinančios iš karės lauko laikraščiais yra paduodamos beveik vien tik iš japoniškų stoveinių ir iš Tokio, Japonijos sostapilės, kurios vienval tvirtina apie tankius susimušimus ant sausumos, kur japoniečiai beveik visados maskolių pulkelius apgali. Retkarčiais tik Petropilės valdžios pagarsina Aleksiejevo raportus, kuriais jis suniekina paduotąsias japoniečių žinias. Iš to vienok nieko negalima tikro suprasti. Reikia todėl manyti, kad rimtų mušių šioj savaitėj neatsitiko. Kas link smulkesnių susikivirėjimų, tai galima spręsti visaip, kurie ant karės bėgio mažai turi įtekmes.

Karė ant sausumos įvyks turbūt neužilgo. Tą patvirtina ir žingsniai Maskolijos karės autoritetų. 27 kovo admiralas Aleksiejevas apšaukė visus pakraščius Liaotung įlankos ant mirio tiesų (martial law) o japoniečių drąsus pasigyrimas į septynias dienas apvaldyti Portą Arthuro ir paskutiniu laiku daleidimas eiti priekyn svetimtaučiams karės korespondentams, reiškia beprisiartinant mušiu ant sausumos labai greit, kuris rasi ir spręs visą tolesnę karės ateitį.

Augščiau minėtas Aleksiejevo apšaukimas New Chwan go skrities ant mirties tiesų sutiko protestus kaip Anglijos teip ir Amerikos pasiuntinių, nes sulyg įnešimo sekretoriaus Hay, ant kurio visos šalys teip pat ir Maskolija pristojo, visos tos apylinkės turi būti liuosos dėl visų šalių reprezentantų ir pirklystės laivų; bet po to padavadijimo tapo sulaužytos visos kitų viešpatysčių tiesos ir sustabdyta pirklystė. Ligšiol dar nė viena viešpatystė nieko ant to nepasakė, išimant užprotestavojimo per savo pasiuntinius. Reikia mislyti, kad maskoliai kas

žingsnis laužydami savo žodį, duoda progą tą patį daryti ir Japonijai, kuri be abejonės greit tą ir padarys.

Berlino laikraščiai sako, kad Maskolijai didžiausis „botagas“ esą kiniškos plėšikų gaujos, chun-chuzai, kurios diena iš dienos užpuldinėja ant Siberijos geležinkelių ir, jeigu maskolių 100,000 kariumenės geležinkelių nesaugotų, tai trečia jų dalis jau būtų iškelta dinamitais; nors ir saugojant tai šę tai tų nemažus galus nuardo, vedami guviais japonų inžinieriais, bei šėip gerai išdresiruotais militariskais šnipais. Tie chun-chuzai plačiai yra apsigyvenę po Mandžuriją ir, sulig paryžinio „Journal de Débats“, baisiai neapkenčią lygiai Maskolijos kaip ir Kinų dabartinio rėdo. Nevisame galima su minėtu laikraščiu sutikt, nes ant kiek ligšiol chun-chuzai maskoliams kenkė, visur buvo matoma paties Pekino ranka.

Teisingesnieji iš Londono laikraščių „Standard“ ir „Times“ gavo nuo savo korespondentų, iš Mandžurijos, aprašimus baisių scenų, kokias išdaro maskoliški kareiviai, net ir aficerai, ant tėbuvių moterų, mergų ir jaunų pusmergelėlių. Porte Arthuro šimtas japoniškų ir kiniškų mergų viena nakčia tapo iš namų išvogtos ir išgėdintos. Tarpe tų buvo daug iš augštos kilmės ypatų. Moters iš apylinkės Sungari upės kaimų, tapo kareiviais išzagintos, paskiaus iškerstos. Korėjos mieste, Kanghai, mergaitės buvo gėdintos iki mirio. „Jeigu Maskolija taps paveikta, tai visa šalis sukils prieš ją ant bausaus keršto“. Londono „News“ sako: „Prievertavimai visokių žmogiškų tiesų, per Maskolijos išdykusius ir be jokios grosos kareivius, sukels Kinų teritorijoje baisy terorą, jeigu kitos šalys neįsikis“.

Apie caro priedvarinę poli-

tiką ir stovį abelnos biurokratijos mislių prancuzų laikraščiai, kaip paprastai, nepasako nieko, už tai belgiški jau išsireiškia aiškiaus ir sako, jog caras tebėra apgalėtas per karinę partiją ir vienval apgauliojamas, pranešant jam labai kreivai karės bėgį. „The Fortnightly Review“, Londone, anonimiškai praneša žinią, ypatą stovinti visai arti prie caro, jog karinė partija apstatė carą šnipukais ir slaptais sargais, idant nedaleistų prie jo jokios žinios be parleidimo per jos cenzurą.

Ligšiol maskoliška presa buvo užsiėmusi vientik klaidinimu maskolškosios publikos, ir apie tikrą stovį karės nė vienas iš jų laikraščių nepasakė tiesos. Dažniausiai kad jie tiesiog meluodavo paduodami nebutas maskolių kariaunos pergales. Pagaliaus rimtesniejie iš jų užsiiminėjo rašimu apie Japonijos neva barbarišką politiką (lig jų būtų geresnė!), apie nedraugškas pažiuras ant karės Anglijos ir Amerikos, apie teip vadinamą geltoną paojų, apie prievoles paremti krikščionišką tautą (maskolių!) prieš azijatiškus barbarus ir tam panašių zaurų. Aplinkdami svarbiausias savo valdžios siauraregystes, tuli progresyviški laikraščiai (Peterb. Vied.) sako, jog karė su japonais, anot jų pusiau-žmonėmis pusiau gyvuliais (!) esanti Maskolijai visai papeikimu, pagaliaus jeigu juosiuos ir paveiktų. Kas bus jeigu nepaveiks, jie nenori pranašaut, nes tada Maskolijai ateitis gresia baisy nevienrytinėje ir artimoje Azijoje, bet ir namie.

Nuo pertraukimo diplomatiškų sątikių tarpe Japonijos ir Maskolijos, karės progresas yra sekantis:

Vasario 6 Japonija pertraukė dipl. susinešimus.

V. 7 japoniečiai antpuolė Masampo ir išsodino kariumenę.

V. 8-9 japonai atakavo su torpediniais laivais Portą Arthuro; nuskandinta ties Chemulpo maskolių laivai „Vარიag“ ir „Korėjec“ ir užgrobtas Masampoje „Rozboinik“. Amerikos sekret. valstijų, Hay, atsisaukė į viešpatystes.

V. 10 apšaukta formališka karė.

V. 12 iškelta dinamitu ties portu Arthuro mask. transportinis laivas „Enisiej“.

V. 14 japoniečiai su torped. laivu atakavo Portą Arthuro.

V. 16 pripažinta Japonijai tiesos daryti manevrai ant Korėjos teritorijos.

V. 19 Maskolija atsiliepė ant Hay'o įnešimo. Maskolija panaikino (!) cenzurą ant svetimtautiškų pareinančių į ją telegramų.

V. 21 paskirta Kuropatkinas į privadžiojima tolymuose Rytuose armijos.

V. 24 nelaimus japoniečiams megininimas užgriosti Portą Arthuro paskandinant transportlaivus.

V. 26 bombardavo p. Arthuro.

V. 27 korėjiečiai susivienijo su Japonijos armija.

Kovo 6 bombardavo Vladivostoka.

K. 10 vėl bombardavo P. Arthuro.

K. 22 penktą sykį Japonijos laivynė metė bombas į P. Arthuro.

K. 27 Japonijai nepasisėkė užgriosti kanalą P. Arthuro.

K. 28 maskoliai sumušti ties Chong-Ju, Korėjoje.

Dalis darbu.

¶ ALTOONA, PA. Išstraikavę dvi savaites, vietinių kastynių angliakasiai vėl visi pagrižo prie darbo. Nesutikimai tarpe abiejų pusių tapo sutaikyti per savitarpinį taikos teisimą ir abi pusi pasirašė kontraktą ant vieno metų.

¶ POTTSVILLE, PA. Aplinkiniai gyventojai tikėjosi, jog

nuo pirmos balandžio Readingo Co. kaip paprastai nupigis anglės prekę, bet labai apsigavo, nes kompanija pagario žiemos prekę ir ant toliaus.

¶ WILKES-BARRE, PA. 1 d. balandžio, nežiurint į nenorą kompanijų, visi aplinkinių kastynių darbininkai šventė paminėjimo šventę, iš priežasties išgavimo angliakasiais minkštosios anglės kastyne 8 valandų darbo dieną.

¶ HARRISBURG, PA. Sustraiškavo vietinė šaka unijos skardininkų (plumberių), reikalaujami nuo kontraktorių priedo 25 c. prie ligšiolaiškos dienos mokesčio ir subatoje pusdienio šventės. Kadangi kontraktoriai yra susiorganizavę teipgi, tai be abejonės bus smurta abipusinė kova.

¶ BETHLEHEM, PA. Vietiniai unijiečiai parvuotojai, popieruotojai ir dekoratoriai pareikalavo nuo kontraktorių pakėlimo algos ir sumažinimo nuo 10 ant 9 valandų dienos darbo. Kontraktoriai jų reikalavimą atmetė. Menama, jog iškilis straikas.

¶ READING, PA. Apie 200 skardininkų ir parvuotojų išėjo ant straiko, iškilus nesutikimui algos klausime.

Isz Amerikos.

Maskoliškas prigavikas.

Scranton, Pa. apylinkėj atsirado tulas prigavikas, kurs, nusiduodamas už Maskolijos valdzios agentą, landžioja po apgyventas vietas angliakasiais, Maskolijos pavaldiniais, ir rodydamas kažkokias popieras, sakosi gavęs nuo gubernatoriaus Pennypckerio daleidimą visus juos grąžinti Maskolijon ir pristatyti karėn. Slaptai, vienok, sako, jei kas duos \$5, tą paliks. Tuli mitresni lietuviai nužiurėjo, jog jis gali but prigavikas, ir pasirengę buvo sugriebę išdirbt kailį, bet niek-

šas susipratęs — pabėgo.

Sukriušė 500 mal-dininkų.

New Haven, Con, italų katalikų bažnyčioje verbų nedėl dienyje tapo sumaigyta apie 500 žmonių, moterių ir vaikų. Priežastis — barnis tarpe dviejų italų dalinant palmas, iš kurių vienas išitraukęs revolverį norėjo priešininką nušauti. Pasitaikė tuomtarpu, kad iššovus kažkas prie durių suryko: „fire!“ (ugnis). Pergandinta minia ėmė lipt per silpnesnių galvas ir daug labai pavojingai sužeidė. 6 ypotos sumaigytos miriop. Viešai moteriškai išspaudė iš vidurių kudikį.

Kova su paleistuvystės agentais.

New Yorke susitverė moterių kompanija, kuri ketina kovoti iki paskutinios priešais paleistuvystės agentus, renkančius merginas į St. Louis, kame laike visuotinos parodos busęs didis ant jų pareikalavimas.

Kristaus bendra-veidis.

Chicagoje per ištisą gavėnią buvo po katalikiškas bažnyčias rodinėjama „Dieviški teatrai“, kur perstatinėjant Kristaus kančias atsižymėjo tulas sicilijietis vaikas turįs pastebėtiną panašumą į Kristų. Nors jis gaudavo nuo „zydų“ biskį sumušt, bet už tai nuo lengvatikių prisipylė kišenių dolerių. Vaikas turi buti gamtai neišpašakytai dėkingu, suteikusiai tokį lengvą ir pelningą darbą.

Patingo mokyties.

Warren, R. I. sustraikavo apie pusšimtį augščiausios mokyklos studentų, kurios prieš velykas butinai panorėjo pasidaryti savaimiu vakaciją. Direktorius ir profesoriai veltui prikalbinėjo grįžti, merginos pasirodė esant tvirtesnioms už jų davadus.

ISZ PO SZIAUDINIO STOGO.

Tę žydi kvietkelės,
Dainuoja mergelės;
Tę šalis tėvynės,
Lietuvos, gimtinės...

Sėdžiu gilioms mictims užimtas ir svajoju apie tai, kas retai kam ateina į galvą. Nėra laisvės, nėra liksmumo, nėra meilės tarp žmonių!! Ak tik žmonės ne žvėrys? Kas juos veda į nesutikimus! Kas ardo jų širdyse tą prigimtą dorišką jausmą — meilę savo draugo — brolio — „artymo“? Nelaimingi žmonės! aiškiausia teisybę sakantį žmogų laiko už žvėrį, už vodingą esybę, už Dievo priešininką, o didžiausį neteisybininką, didžiausį gimi-nių sumaišytoją, didžiausį prigaveją ir melagių skaito už geriausį žmogų, brangiausią ypatą, ir net tarnu Dievo vadiną. Pasklydo po brangią Lietuvą kalbos apie kokius tę „bedievius“, kaip senovėje apie kokias tę raganas, kurias visokiais budais stengiasi išnaikinti, kaip kitą syk norėjo išnaikinti Kristų su jo mokiniais, ir jo mokslą, ko vie nok, bet neįveikė. Teip kyla klausimas, ar įveiks visovisokiais persekiojimais ir keiksmams išnaikinti tą, kas visai žmonijai atsako, o tik yra neprielankum keletui ypatų. Rusų rašėjai sako: „Idėjos, žmonių pamylėtos, nesulaikys netik skaudi kumščia, šautuvą, bet nė jokia galybė.“ Ir štai laikas bėga, ir žmonės susipranta, ir ateina laikas, kada įvyks kokios nors atmainos mūsų nelaimingoje žemėje. Ir tos prakilnios mintis smarkiai užgauna mano dvasią; tikiusi, kad ne pas mane vieną tokios mintis atsilanko, bet ir pas kitus draugbrolius.

Liudnos ir skaudžios dienos mano gyvenimo praslino, saulutė ant valandėles nušvito man prieš akis, svajoju, ir gallo svajų nerandu.

Vakaras atėjo berašant zi-

niais ir straidinius į mano numylėtus lietuviškus laikraščius, laikas atsilsėti, laikas užmigti, o jeigu gyvastis pagerės, ir tankiau bus galima atsilankyti su „Vienybe Lietuvinku“.

Liepuks.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Linksamas čia miestas; lietuvių daugybė, viskas lietuviškai. Kur lietuviai apsigyveno, taip vadiname Brooklyne, čia ant gatvės neišgirsi kitių kalbint kaip vien tik lietuviškai. O jau lietuviškų merginų, tai gal niekur tiek nėra, kiek Waterburyje. Kadangi čia lengvai merginoms gauti darba, tai čia jų daug privaziavo iš Lietuvos ir iš kitų miestų. Prie to prisidėjo čia augę, todėl vyrai ne kaip ne paspėja visas išvesti. Užtad daugumas merginų jau neturėdamos vilties čia išeit už vyro, pamatę aimanavimus korespondentų, kad kitose vietose stoka dėl apsivedimo merginų, su džiaugsmu rengiasi keliauti į trukstančias merginų vietas. Vyrai, kurie gaus merginas iš Waterbury'o sau už moteris, bus laimingi, nes Waterbury'o merginos yra geros lietuvaitės ir beveik visos prigu prie Tautiškojo Susivienijimo. Nėra abejonės, kad mergaitės ir kitur nuvažiavę neatsitrauks nuo Susiv., bet rupinsis ir kitus dar prie jo pritraukti.

Laimingos kelionės mergaitėms, tik neliaukit but geroms lietuvaitėms!

Lietuviška žydėlka, laikanti čia pačiam centre lietuvių krautuvę drabužių, čėverykų ir kitokių niekniekių, norėdama nekuriuos lietuvius išnaudoti ir nuo lietuviškų bizniierių atitraukti, prašinėja nekurias lietuviškas moteris ant savo žydiškų velykų. Moterėlės! nors dėl vienos gėdos nuo svečavimosi pas peisuočius ant velykų. Užteks jau to, kad

Lietuvoje žydėliai su „macais“ daugumą bevašindami, net iš namų pusnuogius išvarė. Lietuvoje kunigai draudžia katalikus nuo žydiškų „macų“, žiūrėsim ar pasidrašys katras iš mūsų kunigėlių tam pasi-priešinti?

Čia vėl tveriasi lietuviška prekėjų kompanija, kur jau keletas sumanesnių lietuvių vyrų mėgina sutarę uždėti kokią pramonę. Bet kas bus uždėta, tai tas dar yra paslapytyje. Toliaus apie tą pagirtiną užmanymą pranešime daugiau.

Bažnytinis.

Scranton, Pa. Tankiai duodasi girdėtis atbalsiai aimanavimo ant mūsų moterių, jogei jos stabdą mus tautišką klijimą, nupuolę čia morališkai, apsileidusios liuboj stubos bei savęs, linkusios prie girtavimų, žodžiu sakant užimančios paskutinę vietą civilizacijoj! Tokiame paveiksle yra perstatoma lietuviška darbininkė, moteris. Ir taip yra įsikerėję į mus vyrų smegenų tos mislįs, jog sunku juos ir perkalbėti, kad moteriškė — yra ypata, kuri reikalauja lygių su jėsišis tiesų. Vyrai skaito moterę už neturinčią jokių logikos, nepavelija turėti jai savo nuomonės, pridėt nors kokioj kalboj savo žodį: „tampa tuoj išjuokta, sako „mat dar ir bobos ims politiką varinėt““. Pas mus moterė yra ne draugė gyvenimo, bet vergė, ne ypata silpnė su augštesniais jaismais, bet masita auginimui vaikų ir trusos stubos. Jie laiko savę galva namų, išmintingesniais negu mes ir didžiuojasi savo apsiėjimais; jeigu taip, tai tegul gi duoda mums gerą pavyzdį iš savęs! Juokiasi iš mus logikos, o kokia gi pas juos?...

Tiesa tankiai atrandi stubą griešijančią švarume, bei jos šeimninę, kurią gėda ir prakalbinti, nes neapverčia liežu-

vio. Bet išstirkime tokias šeimynas, ar vien tik moteris yra kalta tų visų biaurybių. Ar ne jūs, vyrai, parsitraukę tais moteriškės iš Lietuvos, su jos įžngimu per slenkstį įritate ir bertainius alaus? Paskiaus nuėjęs kitur vėl randa tą patį, nes sako „čia tokia ma-la“! Atlikę savo darbus, susirinkę pas kumėtes, susimetę po dešimtuką besišnekučiuodamos užsilinksmina, o dar jeigu įsimaišo vyras kas ne dirba, na, tai ir prasideda orgijos, kad net tie šventieji ką kabo ant sienų tur parausti iš gėdos. Žinoma, kas žmogus tur turėt nors kokį pasilinksmimą ir išėigą, dėlto nė ne dyvai išmus moterėlių: už ko daugiau imsis, jeigu su pirmu įžngimu į naujį gyvenimą tapo jai tas parodyta? Ar tas vyras nusiavedė ją kur daugiau, kaip tik saliunan ar jinai matė teatrą, ar davė jai pažint dailą, išgirsti muziką, ar nusiavedė ją kur į kokį viešą susirinkimą kur galėtų ką išgirsti dėl savęs pamokinančio, ar gal parėję iš darbo paskaito kokią naudingą knygelę savo šeimynėlei? Kur tau! Tuom laiku geriaus nubėga į saliunus, arba ant kampų ramsto stulpus. Rodos dar kuris ir apšviestėnis ir tas turi šimtus reikalų užnaminių. Ar baigėsi nors vienos vestuvės, šventė be „patrol“ vezimo? O tai jus logika, tai prakilnumas! ir kuom gi jūs augščiau už moteris stovite? Jūs name esat tik svečiai, ir jūs norite, kad jums moteris but ištikimos, o neturit dėl jų atliekamo laiko; norit, kad vaikelius, ką gero mokytų, jeigu jinai pati nieko geriaus ne supranta. Atėjo subata — kegės alaus, gorčiai degtinės, stuboje šauksmai girtų, blevizgojimai, peštynės, ir po tokių balių atsikėlus toji moterė su apsvaiginta galva, kokį parėdą padarys toj stuboj? koki tie vaikučiai išrodo prisigėtos užnuodytas atmosferos al-

koholium? Ir užaugus sunku bus ką jiems gero išmukti, nes jau iš mažes jų protą sudarkė. Name nemato nieko gero, o nuėję bažnyčiosna, kur vadinasi doros mokslainės ką tų išgirsta? vien šuksmą ant bedievių, ant mažumo aukų, užgynimą skaitymą laikraščių bei knygų; nuėję prie išpažinties, galiu drąsiai išstart pakliuva į „sliedovateliaus“ ofisą, kur, kaip Lietuvoj caras su šnipais kvočia platintojus mus raštų, „vietinikai Dievo“, apsidengę ilgais rubais atlieka tą pačią rolę daug biauriau. Svetimtaučių bažnyčiose kunigija, nors ir supinta su tikėjimu, bet vienok prisideda ir prie keli-mo kultūros, dailos, mokslo, o mus bažnyčios yra vien kalvė dolerio; mus kunigams nerupi kelimas apšvietos, bet jos sloginimas. Jiejie draudžia skaitymą laikraščių, liuosų nuojų cenzuros, o bruka savo organus, kur nėra nė vieno straipsnio, kad ne but išjuokta žmonių pirmžengystė. Jiejie sako, jogei kiti laikraščiai neprilaiką etikos, o ar senie pačta sustabdė „Žvaigždę“? Turbut labai buvo puiki rėštiška etika!

Dėlto mes, moteris, nuvergėtos per mūsų pačių vyrus, brolius, pabandykime pačios nors kartą susiprasti, ar ne nusikratysim to jungo nuo savo pečių, ar neišgausim mūsų pagrobtų tiesų; lankykiame tankiaus viesus susirinkimus, tverkinės tarp savęs draugystes, susirinkę apkalbėkime savo padėjimą, kokiū budu galėtumėm jį pagerint, griebkimės prie skaitymo, nes pačios daugiau žinodamos, galėsime savuosius vaikučius geriaus pamokyti; mūsų rankose jų auginimas, dėlto naudokimės, įkvėpkime jiems kiltas žmoniškias idėjas, kad išaugjtumem žmonėmis naudingais draugijai, tautai, o ne jos slogėjais. Vienykimes, sesers! Vienybė-galybė, suyrime-pragaištis.

Lietuvė.

Edwardsville, Pa. 14 d. vasario šių metų vietinė Dr. D. L. K. Gedimino parengė prakalbas, ant kurių buvo apšėiai kalbėtojų, kaip iš vietinių lietuvių, teip ir iš Plymoutho. Buvo ir iš Plymoutho dainininkai, kurie tarpuose prakalbų gražiai padainavo. Viskas gražiai atsiliko. Dar ant galo susirinkusieji sumetė aukų, — kiek, tai nežinau, pagaliaus nežinau kokiam tikslui tos aukos buvo ir rinktos. Jeigu žmonės suvažiavę ir iš kitur, k. t. iš Wilkes-Barres, Plymoutho, Kingstono aukavo, tai aukautojai labai turėtų tiesą pareikalauti nuo edwardswilliečių paaškinimo kam buvo rinktos tos aukos. Jeigu tautiškiems reikalams, tai laikas būtų gi pagarsinti ant ko; jeigu gi rengėjams už surengimą, tai reikia pagirti edwardsvilliečius už sugabumą padaryt „biznį“.

Aukavęs.

Ar gi tai tiesa ką p. Aukavęs rašo?! Labai nesinorėtų tikėti, kad Edwardsvillės lietuviai būtų teip su aukoms padarę. Red.

New Britain, Conn. Te ko man atsilankyti viename nedėldienų pas Joną Valinčių, kur buvo apvaikštinėjamos Juozo Mancevyčiaus varduvės. Žmonelės gražiai linksmos ir kaip kas mokėjo šposavo. Užėjo šneka apie apšvietą ir mūsų brolius, tolimoj tėvynėj, kankintinius. Čia užminus draugui A. Labučiu tapo suaukauta tautiškiems reikalams \$3,20, kuriuos šep paškiriam: \$2,00 mokslaeiviams, \$1,20 kankintiniams. *Mažiukas.*

Waterbury, Conn. Nepamenu katrame Nr. „Vienybės L.“ p. Bažnytinis dikčiai nupeikė lietuvius einančius pas žydus pirkti. Žinoma, tas yra peiktinas lietuvių budas, bet iš dalies jiems tas galima ir atleisti, imant atydon jų tamsumą ir paprotį jau senoj

Lietuvoj su žydėliais sebrauti. Bet ką reikia sakyti apie „apšviestunus“ mus brolius, kurie, bauzdami už tą kitus, patįs perka nuo žydečių viską: kurpes, žekes ir t. p. tavorus jau ne poromis, bet tuziniais ir grossais, ir paskiaus tuos tavorus pardavinėja už lietuviškus ir kaipo už geresnius ima brangią prekę?!

Toliaus p. B. pristigęs medegos rašymui, atkartoja net senus papeikimus lietuvių už mainymą pavardžių. Jis sako, kad Waterburyje privisę Sax'ų, Max'ų ir k. Čia jau p. B. tiesiog sumelavo. Lietuvių Sax'ų Waterburyje visai nėra ir niekas jų negirdėjo. Beje, yra čia vienas italas su panašia pavarde „Zacks“; tai bene tą p. B. emė sau už temą parbarimė lietuvių. Liudna, bet aišku! p. B. prisigeręs Romos malonių, pradėjo ir italus su lietuviais maišyti!... Max'ų Waterburyje teip gi nėra. Yra vienas, kurs tik tai sutrumpintai pasirašo „Max“, bet kitur visur kur tarpe lietuvių skamba su tikra savo lietuviška pavarde.

Jeigu p. B. mislijo įzeisti tulas sau nepatinkamas ypatas, tai ne tik tai to padaryti neįstengė, bet dar užkenkė pats sau.

Su šiuomi mislyju, jog užteks priminimo p. B., kuis staidamas ant kelio kitus, nemoka sustoti ant tikro kelio pats. *J. Mavimavičius.*

New Britain, Conn. Nežinia, ar visur teip, ar tik mus miesteliu lietuviai teip keistai svarsto dalykus. Kada seniaus mus vienučiai rinkdavo aukas išmokejimui bažnytinų skolų, tai smaugdavo lietuvis lietuvi, kad tik daugiau išmelžti pinigų. Šiadien, kada jau skolos išmokėtos, nors tebestovi ta pati bažnyčia šventa ir tebereikalauja tų pačių savęs užlaikymui aukų, jau parapijonai nuožmiai viens ki-

tą baudžia už aukų davimą. Argi ne navatna? — Reikia primint, jog tam priezastis yra paties parapijos vadovo su avelėmis ergeliai, kurie daugiau čia įveisė šliuptarnių, negu būtų padarę ir pats garšusis Šliupas.

„Vienybės“ 11 Nr. p. Jonas užmeta man, buk aš apšmeižęs „Apšvietos“ dr stę ir jos sąnarius (labiausia juos!). Jis persistato net kankintiniu, ir dyvyjas ko aš nuo jo norįs, juk, giudi, mes „apšvietininkai“ buvome ir ant jų koncerto ir ramiai užsilaukėme (dyvai!) Norėčia užklausti p. J.: kodėl p. J. nenurodė dėlko pp. Juozas ir Jonas norėjo parengti tą patį vakarą kokį tą kitą koncertą ir nusamdyti tą salę.

Trimitas.

Forest City, Pa. Nors čia lietuvių suprantančių tautos reikalus mažai tera, vienok tie patįs neduoda savęs persekiotojams užsmelkti. S. L. A. kuopa teip gi didinas, nors įvairi nevidonai, kunigo parurstomi visaip ardė.

28 vasario keletas lietuvių susirinkę į krikštynas pas V. Jančaitį, gražiai pasilinksmo ir paaukavo kas kiek galėjo tautos reikalams. Iš viso sumetė 1.25c., kuriuos prisiųsdami „Vienybei“ šep padalino: 75 c. mokslaeiviams ir 50 c. kankintiniams.

Aukautojas.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Harrison, 91 kuopa.
Juozas Jankauckas
Baltimore, Md. 64 kuopa.
Vincas Nagurnauckas
Marė Stalgienė
Vincas Česna
Magdė Penkunienė
Jurgis Ilgunas
Kazys Karčiauckas
Kazys Abramavyčia
Marcijonas Radvičia

Vincas Želvis
Magdė Želvienė
Magdė Rimkevyčienė
Kazys Urbanavyčius
Dar S. L. A turi sąnarių 3,853.
T. Astramskas.
S. L. A. sekretorius

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Užsimokėjo:

Gilberton, Pa.

Seni: Vin. Sadauckas	60
Jon. Paulukonis	60
Jur. Paulukonis	60
Juoz. Ambrazevyčia	60
Petr. Juozapavyčia	60
Pran. Micka	60
Alek. Kuzmickas	60
Naujas: Kaz. Rasimas	60
Kaylor, Pa.	
Nauji: Jur. Senavaitis	60
R. J. Penlukas	60
Juoz. Banevyčia	60
Philadelphia, Pa.	
Seni: Jon. Zubrickas	60
Alek. Špera	60
Jur. Andziulaitis	60
Nauji: Jonas Vogonis	60
Jon. Medzevepris	60
Vin. Šileika	60
Anelė Šlančiauskaitė	60
Ant. Geležinis	60
New York, N. Y.	
Senas: Mik. Ukialis	60
Fort Leavenworth, Kans.	
Naujas: Ant. Matuza	60
Waterbury, Conn.	
Seni: Sim. Radziunas	60
Kaz. Kazemėkas	60
Jur. Kazemėkas	60
Silv. Pricevyčia	60
Vin. Bagdanavyčia	1,20
Tam Tunila	60
Kaz. Peža	90
Marė Pricevyčienė	60
Juoz. Kudirka	1,20
Juoz. Šabrinskas	60
Juoz. Avieta	60
Klem. Senkus	60
Jon. Šulzinskas	60
Stas. Pranckus	60
Teop. Mikulskis	60
Mikol. Ulinskas	60
Vin. Pautienius	60
Nauji: Rožė Isvinckienė	60
Urš. Kvašinskienė	30

Ag. Paplinskiūtė	60
Pr. Matusevyčia	60
Mare Spitriane	60
Aug. Bukentavyčia	60
Alek. Nemura	60
Juoz. Slučinskas	60
Mare Kačergienė	60
Juoz. Dangelis	60
Pr. Dargis	60
Anastaz. Vasiukonis	60
Vin. Navickas	60
Ad. Micijuta	60
Eiles P. Vaičiūčio	50
Kaip sut. žm. kunas	30
Lietuv. š. kas Polit. Kliubas	2,50
Cleveland, O.	
Seni: Jur. Neuronis	60
Juoz. Ivinskis	60
Stan. Vošvila	60
Vin. Dagiaitis	60
Jur. Adomaitis	60
Mot. Jankauckas	60
Ant. Kazlauckas	60
Kaz. Svipas	60
Petr. Vašvila	60
Jon. P. Grate	60
Vin. Telksnis	60
Klem. Jankauckas	60
Juoz. Saveikis	60
Jur. Cegliuokas	60
Nauji: Mot. Budaitis	60
Ign. Lapinskas	60
Kaz. Rutkus	60
Teop. J. Bartkus	60
Lowell, Mass.	
Nauja J. G. Varsackis	60
kuopa M. Bomila	60
A. Aleknavyčia	60
A. Kazlauckas	60
Ad. Kazlauckas	60
F. Varnagiris	60
M. Velicka	60
A. Barisas	60
S. Jalmoka	60
V. Budrevyčia	60
A. Lebednikas	60
A. Krikštelionis	60
A. Uzdanyvyčia	60
S. Zapenas	60
T.M.D. Sekr. A. Ramanauckas.	

Reikale susivienijimo Lietuvių Socijaldemokra- tų Partijos, Amerikoje.

Pranešame yisoms kuopoms L. S. D. P. A., idant susivienytų ir išrinktų centrališką komitetą mūsų partijos, idant

60 paskiaus butų parankiaus va-
60 ryti agitaciją ir rasi pasiseks į-
60 teiktie mandatai mūsų partijos
60 reprezentuojamam į darbinin-
60 kišką kongresą delegatui.
60 Tokį paduoda į šimą Phi-
60 ladelphijos kuopa ir paskiria
60 \$5,00 ant centrališko komiteto
60 reikalų.

60 Dėl susinešimų prašome at-
60 sišaukti ant šio antraš:

S. Dambrauckas,
Wynnewood Station
Mantg. Co. Pa.
Cpo n. P.
Shortridge.

Paaškinimas.

60 Praėjusių metų „Vienybės“
60 43 Nr. „Peržvalgoje“ tilpo pa-
60 minėjimas apie buvusią kratą
60 M. Sauniaus knygu krautuvė
60 je, Tilžėje, kur vietinė polici-
60 ja išskojusi p. Mikolainio. Iš
60 tos priežasties M. Sauniutė
60 mums rašo, jog jos krautuvėje
60 kratos nebuvo, ir prašo patai-
60 syti tą klaidžią žinią, kurią
60 mums, pirmesnis „Vienybės“
60 sandarbininkas ne žinia iš ko-
60 kių šaltinių paėmęs, padavė.
60 „Vienybės“ Red.

Reikaluose delegato į dar- bininkų kongresą.

60 Tėmydami „Vienybės“ pa-
60 aškinimą D. J. Šliupo apie
60 siuntimą delegato į darbinin-
60 kišką kongresą, mes, lietuvių
60 kriaučiai 54 skyriaus iš Brook-
60 lyn'o, kaip aukavusieji tam
60 tikslui, turime pasakyti tiek:
60 Jeigu lietuvių delegatas iš
60 Suvienytų Valstijų negali bu-
60 ti prileistas į darbininkų kon-
60 gresą, kadangi neturime tam
60 tikrai fundamentališku orga-
60 nizacijų, ant kurių pasiremda-
60 mi galėtume tą darbą atlikti,
60 tai mes mus aukautus pinigus
60 ant kitų reikalų neskiriame ir
60 juos reikalaujame pagražinti į
60 mūsų kasą, pakol nepasipis-
60 geresnė proga tam reikalui.

Prez. V. Karalėvyčius,
Sekr. Jo. Gražulis,
Kas. Juozas Zokas.

Labai akyva butų žinoti,
kokios priežastis verčia ger-
biamus Brooklyno kriaučius
skubinties su tokiais padava-
dijimais savo aukos, kada
dar amerikiečiai su pilna vil-
timi tebesitrasia apie delega-
ciją? R.

Reikale delegatūros į tarp- tautiškąjį darb. kongresą.

(Balsas iš Europos)

(Uzbaiga.)

Taigi, sulig lietuvių delega-
tūros negali būti ir mislies apie
kokį „reprezentantą“ nuo
„Darb. B.“ nė apie paįdeji-
mą amerikiečiams (negu kas
pasijuokė); Šliupo gi taktika
tiktai gali jiems nurodyti sto-
ką partyviško grosos iš jo pu-
sės. Apie naudingumą grosos
dėl ūgio ir bujojimo Partijos
negali būti jokios abejonės; ir
jeigu amerikiečiai ir kiti lietu-
viai prisilaikytų jos, tai butų
nemaža ginklų kovoje už lais-
vę ir neprigulmystę Lietuvos.
Dabar apie patį reikalavimą
delegatūros. Iš įstatymų kon-
gresų yra žinoma, jog ant kon-
gresų gali važiuoti delegatai
kiekvienos darbininkų organi-
zacijos ir be jokio užsiklausimo
kaip bus jie priimti kongre-
se, ar kaipo frakcija, ar
kaipo neprigulminga delega-
cija, tas priguli nuo paties
kongreso. Bureau neturi tie-
sos galutino sprendimo apie
tai. Todėl iš anksto galima
buvo žinoti, jog reikalavimą
b. Šliupo Bureau paves kon-
gresui, ką ant paskutinio savo
susivaziavimo ir padarė.

B. Šliupas savo reikalavime
delegatūros be jokio susižino-
jimo su Europos lietuviais soci-
jaldemokratais ir jų užtikėjimo
įkišo ir juos. Iš to pasinau-
dojo, ir ant blogo dėl L.S.D.P.,
toksai pusiau-buržuazas „or-
todoksas“, Plechanov'as ir
Rožė Luksemburgienė. Nr. 34
„Vorwaerts'o“ skaitome apie
darbavimąsi Bureau: „Lietu-
vių socijalistų organizacija rei-

kalauja pavelijimo perstatyti
Amsterdamo kongrese savo
delegato. Rožė Luksembur-
gienė paaškino, jog čia eina
kalba apie sekciją lenkų soci-
jaldemokratijos; Plechanovas
tą patvirtino, — jis apie jokią
lietuvišką organizaciją nieko
nežinas;... ant galo pagal
inešimą Singer'o nutarta: „pa-
likti valiai paties kongreso“.
Kadangi mums yra žinomu,
jog Plechanovas apie L.S.D.P.
puikiausiai žino, jis tik nepri-
pažįta reikalo jos, kaipo visų
kitų veikiančių Rusijoje parti-
jų, buvimo, tai nepridėjus pri-
vestoj „peticijoje“, jog *Ama-
rikos lietuviai* reikalauja, kliu-
na Europos lietuvių socijalde-
mokratų Partijai, nes svetim-
taučiai, nežinodami katrie rei-
kalauja, ar žinodami tik apie
europiečius, mislyja, jog pasku-
tinieji. Tikrybėj gi jie ir ne-
mislyjo reikalauti.

Toliaus, Nr. 35 to paties lai-
kraščio randame šitoki paaš-
kinimą: „Apie lietuvišką or-
ganizaciją, kuri reikalavo at-
skyrios naujos tautiškos dele-
gatūros Amsterdame, jokių
budu nebuvo Liuksemburgie-
nės ir Plechanov'o tvirtinama,
kad ta organizacija prigulėtų
prie lenkų socijaldemokratijos,
bet tik tai ant to nurodyta, jog
čia neina kalba apie kokį nau-
jį, ligšiol laik neperstatytą kraš-
tą. Kadangi „Socijaldemo-
kratija Lenkijos ir Lietuvos“
turi savo sekcijas ir veikia teip-
gi Lietuvoje, tai socijaldemo-
kratai Lietuvos yra jau persta-
tomi lenkų delegacijos ir todėl
dabar apsireiškianti lietuviška
grupa neturėtų būti kokia ypa-
tinga nauja delegacija kaipo
perstatytoja Lietuvos, bet tik-
tai prigulinti prie jau esančių
delegacijų“. Reikia žinoti,
jog tai taria Liuksemburgienė,
kuri skaitosi sąnariu tos lenkų
partijos. Kaip vienas teip ir
antras sprendimas ir skelbimas
svietui L. S. D. Partijos ne-
geistinas ir blėdingas.

Ir teip b. Šliupas savo išsi-

šokimu tik to pasiekė, kuomi galima buvo naudotis be jokio pajudinimo plunksnos, ir jeigu „kelias dėl europiečių pasidarbavimo netapė... užkirstas“, bet tas „darbas“ baigėsi skriauda L. S. D. Partijai, o ne koku to „pavydėjimu kaimiečių europiečių“. Amerikiečiai gali siųsti savo delegatą; kongresas jį priims ir palaikys pagal savo norą ir *prigulmingu*; tame gali užtikrinti. Kad nukeliavęs amerikietis bent ant krislelio prisidėtų prie paspyrimo prietikių *Lietuvos neprigulmystės* (nekalbu jau apie neprigulmystę Amerikos lietuvių) esu tvirtai persitikręs. Jug ginti galima tiktai reikalais Lietuvos proletarijato, o dėl to reikalinga gerai žinoti dabartinį stovį Lietuvos. Jeigu ir amerikiečiai reikalauja neprigulmingos delegacijos, tai turi išrodyti, kokios kultūriškos, ekonominės ir politiškos sanlygos verčia juos turėti delegaciją skyriumi nuo socialistų Sav. Valstijų Amerikos. Nieko panašaus laiškuose b. Šliupo nematome; jis didžiausią atydą atkreipia ant lietuvių praeities ir visiškai užmiršta dabartį, ir reikalingumą neprigulmingos delegatūros motyvuoja *ne darbininkiškais* reikalais.

Tarptautiški socialistų kongresai nėra tai emigrantų ir nacionalistų (kaip matome tame dalyke ne visiškai teip!) kongresais, bet darbininkų reprezentantų. Perstatoma tėnai ne visa tauta, bet tik viena jos klasa (luoma) — darbininkai. Todėl ne vietoj b. Šliupo laiške pasakytą: „civilizacijoje mes pakėlę esame ant kojų lenkus (atsiminkite Kosciušką, Mickevičių, Lelevelį, Narbutą), o Vokietija išaugo ant mūsų tautos griuvėsių“... „Savo triusiu iškelę esame vardą lenkų, vokiečių ir rusų praeityje...“ Kas iš prašalaičių yra girdėję Kosciuškos, Narbuto, Lelevelio

vardus, tas žino, jog jie visai ne socialistai, o kaimiečiai, ir gal buti, ir girdėję nėra apie tą mokslą. Ką tai gali rūpėti apie juos socialistų kongresui! Suprantama, kokį įspūdį galėjo padaryti ant socialistiško „Bureau“ nurodymas ant Kosciuškos, Lelevelio ir Narbuto, kurie nieko bendro neturėjo su socializmu: tai tokie, tarbut, ir socialistai tie lietuviai, kad šaukiam, pagalbą demokratams ir liberalus...

Kągi darys amerikiečiai?

Mano patarymas toksai.

Meskit dabar mislę apie delegaciją. Renkamus ant kelionės delegato pinigus pasakykit abelniems reikalams L.S.D. Partijos ar savo organizacijos, jeigu tokia atsirastų. Pinigas svarbi paspara lavinimosi Partijos galės ir reikia čėdyti. Napoleonas sakė, jog, jeigu jis turėtų užtektinai pinigų, jis užkariautų visą pasaulę. Aš sakau, jeigu L.S.D.P. turėtų užtektinai pinigų, tai ji apimtų jau ne 3 rėdybas, kaip dabar yra, bet visą Lietuvą; jokios kitos partijos joje nebebutų ir neprigulmystė Lietuvos būtų apsaugota.

Tuomet tarpu pasistengkit kaip galima greičiau susiorganizuoti. Tuomet galėsite išdirbti savo taktiką ir programą ir ne pagal žodžio ar plunksnos vienos ypatos, bet pagal pamatinio pažinimo vietinių sanlygų ir darbininkų reikalų. Tai darbas ne kelių valandų. Tuomet tai galėsit pamilyti ir apie delegaciją. *Kurėjas.*

Jauni moksliečiai ir partijos Lenkijoje.

I.

Lenkijoje, pirma mokykla tėvyniškumo (patriotizmo), ant gimnazijos suolo, yra „Tautiška Demokratija“ (Demokracja Narodowa). Susitvėrė tas judėjimas iš likučių geresnių pajėgų, kurios po

paskutiniam (1863 m.) maiš-tui rado prieglaudą už rubežių Maskolijos ir jai pasilikusių Lenkijos su Lietuva. Įkurė jai jo dar buvo neužmiršę Kosciuškos, legijonistų ir revoliucijos 30 metų ir suprato tėvyniškumą, kaip išmintingas pajautas, neturintis savyje tų „žvėriškų“ instiktų, kuriuos sutinkame šiadykščiuose „demokratuose“ (rusinai) (?R.) Priauganti gentkartė užmiršo apie nelaimę po sutvėrimui pastaro išsiveržimo, žaizdos iš dalies užgijo, ir viskas, kas buvo geresnio, patraukė į naujai-sutvėrtą partiją. Prasidėjo gaivus krutėjimas; apšvieta kaimiečių, vienijimaisi dėl bendro darbo tėvyniškais kuopeles. Apšireiškia vėl imamas (haslo): „Į liuosybę per liaudę“, bet per liaudę apipažindintą, suprantancią savo spėką ir idealą, vardan kurio turi kariauti. Griebiesi visi į darbą su užsidegimu, bet tas darbas buvo daug didesnis, negu apskritai visur buvo manoma: stangrybė (energija) silpo, o jos vietą užėmė nuobodis. Senoji gentkartė, bėgyje laiko, matydama, jog toje srovėje nėra nieko raudono, prisikliovė prie jaunųjų, kurie dar buvo nuleidę rankų ir davė jiems materijališką pasparą. Tapo uždetas mėnesinis inteligentams laikraštis (Przegląd Wszepolski) ir „Lenkas“ (Polak) liaudei. Per keletą metų pagaliai atsizinojome, jog turime savo lenkišką valdžią („Liga Narodowa“). Pradėjo išleidinėti urėdišką („Pochodnia“) laikraštį. Entuzijazmas tarpe jaunumenės išaugo į ne girdėtą didumą: „turime savo redą, turime „Tautišką Mantą“ (Skarb Narodowy), darbas liaudėje eina spaičiai — užkeleto metų sukilimas!“ Teip mislyjo gimnazistas, studentas iš *Varšavos*, o pagaliaus ne vienas daktaras ir advokatas. Mes gėideme naujo išsiverži-

mo, mes svajojome apie tą valandą dieną ir naktį.

Ar buvome šalininkais tėvyniškumo progresyviško? Ne, nes sememe jį iš per daug šovinistiškų ir reakcijinių dienraščių, tokių, kokiais yra „Przegląd“ ir „Tekka“. (Savistoviai mislyti nemokėjome, nes name bijojosi apie politiką ir užsiminti, o mokykla užgina po bausme turėt nuosavius sąprotavimus: toks žmogus — neištikimas (neblagonadiožnyj), o neištikimybė Maskolijoje lyginasi pardavimui tėvynės.)

Gyventojas lenkų teritorijos (po tuom reikia suprasti ir Lietuvą su Rusenija) — lenkas, ir kuomet jauni lietuviai (apie žydus ir rusenus Lenkijos pasakysime vėliaus) pradėjo žiurėti kreivomis į asimiliaciją su lenkais, geriau sakant prieš sulenkinimą lietuviškos tautos ir pradėjo bruzdėti ir trustiesi dėl sulaikimo savo kalbos ir sutvėrimo savo, lietuviškos, rašliavos, taigi anie tapė apšaukti išdavikais lenkų darbo. Ir tie sątikiai daėjo ligi tokiam laipsniui, kad lietuvis (š teisybės pagal sąprotavimo „demokrato“ iš „Przegląd“ o lietuvių nėra, tik lenkai), lietuviškai šnekan-tis gauna vardą „litvoman'o“, — išsireiškimas savyje nieko neturintis, bet žodyne lenko jis reiškia įžeidimą lietuvin-ko. Iš lengvo šovinizmas gerokai išsiskėjęs, o įsiūndytas per „Taut. Dem.“ perėjo į jausmus paikus ir neteisingus: ruskis, arba maskolius, išsitaris su neapykanta, su keiksmu; maskolius — tai ženklina: piktadarys, padegėjas, žmogžuda ir t. p., o lenkas — kankintinis, avinėlis, auka Europos ir Maskolijos. Tas nebuvo tėvynainis, katras nepriėmė to pajko ir nesutinkančio su tiesa ir sužinia, katekizmo. Vardan to tėvyniškumo Lietuvoje jaunos lenkės ir sulenkė-ję lietuviškos bajoraitės kan-

kino ir kankina meile Lenkijos ir sunkaus lenkiško liežuvio savo dvarų tarniją ir lietuvišką kaimietį; vardan politikos „Taut. Dem.“ kunigai-lenkai*) Lietuvoje surengia pilnoj prasmėj muštynes tarpe dviejų giminių ir prispaustų tautų valstiečių, vartodami pamoksluose lenkišką liežuvį vietoje vietinio, lietuviško. Panašios aplinkybės stojosi skersai kelią mūsų darbe ir su žydais bei rusenais-draugais, apsigyvenusiais Lenkijoje ir atstumė nuo mus kuo krutniausį ir žvaliausį pas mus elementą. Nuo ruskiu sympatijos negavome už tai, jog per daug skirtai visą laiką ejome darbe ant moksliško kelio. Tai-gi tie tai nesusipratimai ir neapykanta studentų-lenkų iš vienos pusės, o ruskių su lenkais iš kitos ir kliudo eiti susiglaudusia glita ant bendro priešo, nes, tuomtarpu kaip čia vienas kitam griebiasi už plaukų, kazokas engia kailių abiem.

„Katalikiškai-klerikališkas demokratizmas“ stengiasi apšviesti kaimietį su pagelba pasakučių apie Kristų ir Motiną D. Cėnstakaviškę („Polak“), o nė neužsimena nėkadės apie išnaudojimus vargšų per pabrikantus ir savininkus didelį ūkiškų tėvonijų. Jie ne-parodo kelio, kuris tą žmogų išvestų iš vargų, nes tada susitiktų su rustybe galingos savo mandagume valstietystės ir apsišarvojusios rustybe Dievo“ dvasiškijos.

Nevisi vienok sutiko su programu tos partijos: išskirt reikia tuos, kurie nenorėjo pripažinti svarbos bažnytiniam balsui. Tie ant sanryšio „demokratų“ su paikinančiu prasčiokėlius kleru, kurs, pasinaudodamas iš tamsybės, traukia paskutinį skatiką iš kišeniaus proletarijus, žiūrėja su koktumu. Ne patiko jiems ir

*) Tuli ir lietuviai kunigai tą padaro. R.

„jautojanti“ raginanti prie atsargumo politika „šlagonų“. Reikėjo jieškoti kitų horizontų — ir visų akis atsikreipė į pusę socializmo.

T. b. A. Straat.

Namai judosziaus.

Parašė P. Merimeo. Vertė J. T. Želviene (Užbaiga.)

V.

Adjutantas ištraukė iš kišeniaus sidabrinį laikrodėlį ir, patėmijęs, jog kudikio akis sublizgėjo, jis nukorė jį ant rankos ir iškėlęs augštyn, pratarė:

— Argi tu nesidžiaugtum pasikabinęs pakaklėj tokį laikrodėlį? Vaikštinėtum sau Porte Vecchio gatvėmis, pasiputęs kaip povas ir, kad žmones pasiklaustų: koks laikas — galėtum paliepti pasižiūrėt laikrodėlin.

— Kaip užaugsiu didesnis, man dėdė nupirks tokį.

— Teip, vienok tavo dėdės sunus laikrodėlį jau turi; ne tokį gražų kaip šis, bet jis yra už tave-gi ir jaunesnis!

Vaikas atsiduso.

— Nagi, brolyti, ar tu nenori šito laikrodėlio?

Fortunatas dirstelėjęs į jį kreivoms ir, rustai nusišypsojęs, tarė:

— Kodėl mane išjuoki?

— Prisiekiu! Aš nesijuokiu. Pasakyk tik kur yra Giametto ir — laikrodėlis tavo.

Fortunatas neištikėdamas nusišypsojo ir, įsmeigęs juodas akutes į adjutantą, jis stengėsi išskaityti kiek jo žodžiuose yra teisybės.

— Lai pražuva mano galunai! — sušuko adjutantas — jeigu aš tau neatiduosi laikrodėlį, jei tik padarysi tą ko aš prašau. Mano kareiviai yra liudininkais; aš negaliu atšaukti kartą duotą prizadą.

Tą sakydamas prikišo laikrodėlį veik prie kudikio veido. Fortunato veidas liudijo, kad

jis viduje veda baisią kovą tarpe godumo ir pagarbos už suteiktą prieglaudą. Jo nuoga krutinė smarkiai plakėsi ir rodėsi pritroško. Vienok laikrodėlis vienval sukinosi ir karta atsimušė į vaiko nosį. Galop, palengvėlio, dešinėj ranka iškilo prie laikrodėlio, galai pirštų dasilytėjo jį, ir pajuto saujoje jo svarumą greičiaus, negu adjutantas atleido retežėlį. Lukštai, tik nušveisti, žerėjo kaip ugnis, atsimsant šviesai nuo žydro dangaus mėlynumo. Pagunda per didelė!

VI.

Fortunatas teippat palengva pakėlė kairę ranką, ir su ja per petį parodė į kupetą šieno. Adjutantas tuoj suprato. Paleido retežėlį, ir Fortunatas pasijuto esąs savininku laikrodėlio. Pašoko greitumu žvėrelio, pabėgėjo keletą žingsnių nuo kupetos, kurią kareiviai umai pradėjo versti. Iš jos išsiriti kruvinas žmogus su durtuvu rankoje; bet atsistoti negalėjo per ištekėjimą kraujo. Jis puolė, o adjutantas užgulė ant jo ir ištraukė durtuvą. Nepaisant ant suiminio špurdėjimų, jis veikiai tapo sarištas. Gulėdamas ant žemės, Giametto atkreipė galvą į Fortunatą, ir grieždamas dantis, pratarė: „Kalės vaikas!“ Kudikis numetė atgal jam jo penkius frankus, kuriuos Giametto jam buvo davęs, bet valkata jų rodos nematė. Ramiai jis tarė į adjutantą:

— Mano mielas Gamba, aš nepaeinu; turėsi mane miestan nunešti.

— Nesenei buvai mitresnis už voverę — atsakė nemaloningas apgalėtojas; — bet nesirupink: aš teip linksmas tave sugavęs, kad galėčia tave nunešti nepailsęs ant nugaros per šimtą mylių. Antgalo, draugai, padarysime mes jam iš šakų lovelę, sermėga apklosim, o Crespoles ukėje rasime arklius.

— Labai gerai — atsakė suimnis — tik pakraikykite ant lovelės šiaudų, kad būtų minkščiau gulėti.

Kareiviams besiruošiant, vieniems dirbime neštuvų, kitiems apžiurėjime Giametto žaizdų, umai pasirodė ant grižkelio ir Mateo su pačia. Moteriškė sunkiai žingsniavo nešina didelį maišą kaštonų, jos vyrasėjo šale nešinas porą šaudyklių, vieną rankoje, kitą už juostos, nes nepritinka korsikiečiui nešti joks našulys, kaip tik ginklai.

Pamatę kareivius, išyk pamislyjo, jog atėjo jų suimti. Bet už ką? Ar-gi jie kada peržengė įstatus? Ne; Mateo turėjo gerą vardą. Vienok jis buvo Korsikos kalnynų gyventojas, o iš jų mažai rasi tokių, kurie atsigręžę į savo praeitę nerastų šiokių-tokių tamsių plėtmų, k. t., šuvių, durimų ir kitų t. p. menkniekių. Nors Mateo iš to pusės menkai čia atsižymėjo, ir jau suvirš dešėtkas metų kaip kėlė ant žmogaus savo šaudyklę, bet vienok, pamatęs kareivius, pasirinko atvangią vietą, reikale apsiginti.

VII.

— Pačiute — tarė jis Guiseppai — mesk krepšį ir eik šią pagelbon.

Ji umai paėmė iš jo rankų šaudyklę. Mateo, užtaisęs antrą šaudyklę, palengvo sėlino prie triobos, prisidengdamas medžiais šalykelėj susodintais. Jis tą darydamas manė, kad užtėmijęs mažiausį nužiurėtiną kareivių judėjimą linkon jo, užsiglaudęs už storiiausio medžio pats budamas atvangioj vietoj, galės į juos nuosekliai šaudyti. Pati sekė jo pėdomis, nešina šaudyklę ir kulkas. Uždavinis geros pačios — užtaisyti vyrui laike mušio šaudyklę.

Tą matydamas iš kitos pusės lauko, adjutantas, nuliudo, jog jo pusbrolis artinasi prie jo ant pirštų, kaip prie nepriete-

liaus. Jis sau mislyjo: „Jeigu, ant nelaimės, Mateo su Giametto yra giminystė arba draugais, ir norėtų jį apginti, tai jo šaudyklių šuviai pervertų mus viens po kitam, teip tikrai kaip ant stiebo užbrėžta; jeigu jis į mane šautų nepaisant ir giminystės...“ Ir su mišės, nusprendė pats vienas prie Mateo prisiartinti, apsaugyti visą buitį, užkalbinant kaip seną draugą; vienok atokumas prisiartinant prie Mateo rodėsi didelis.

— O, mano narsusis drauge! — sušuko jis į Mateo. — Kaip einasi? Aš čia, tavo pusbrolis, Gamba.

Mateo, neatsiliepdamas, sustojo, ir anam bekalbant iškelė vamzdį šaudyklės augštin; tuoliai prisiartinant ir adjutantas.

— Labą dieną, drauge, — pratarė adjutantas, ištiesdamas ranką, — senai besimatėva!

— Labą dieną, drauge!

— Praeidamas pro šalį užėjau pasiklausinėti kaip einasi tau ir mano brolyčiui, Pepui. Ilgą kelionę šiadien atlikau, bet neturime guostis pavargimu, nes svarbų paukštį sugavome. Mės tik suėmėme Giametto Sanpiero.

— Garbė Dievui! — prabilo Guiseppa — jis tik praeitą savaitę pavogė mus melžiamąją ožką.

Tie žodžiai pradziugino Gambą.

— Vargšas velniokas! buvo išalkęs, — tarė Mateo.

— Nevidonas, kovėsi kaip liutas — pridurė adjutantas, iš dalies sugėdintas, — jis užmušė du mano kareivius ir nulaužė pulkauninkui Chardavui ranką; tačiau — tai menkniekis, kadangi jis yra tik prancuzas. Galop buvo teip puikiai užslėptas, kad pats velnias nebut suradęs, jei ne mano brolis, Fortunatas.

— Fortunatas!? — sušuko Mateo.

— Teip — atsakė Gamba; — Giametto buvo paslėptas toje kupetoj šieno, vienok brolytis jį man parodė, už tai, suprantama, jis geras vaikas, ir aš tą papasakosiu miestelyj jo dėdei, kurs jį gausiai apdovanos, ir jo vardas, teippat kaip ir tavo, bus, paminėti raporte pas general-gubernatorių.

— Skradžiais žemę! — atkirto Mateo rusčiu užkimusiu balsu.

VIII.

Teip šnekėdami prisiartinant ir prie kareivių. Giametto, gulėdamas ant drobinelės, surištas, pamatęs Mateo Gambos draugystėje, žiauriai nusišypsojo, ir atkreipęs galvą link triobos durių su įnirtimu spiovē ant slenkščio, sakydamas: — Namai judošiaus, išdavėjo!

Toki žodį galėjo Mateo'ui ištartį tas, kurs pasirengęs yra mirti, nes Mateo durtuvas umai butų pervėręs tam širdį, kas teip nuplėšęs butų jam garbę. Dabar-gi vienok, Mateo ne-parodė kito ženklo, kaip tik pridėjo ranką pris kaktos, rodėsi, jog jis baisiai yra užsigai linęs ir nusiminęs. Fortunatas, pamatęs sugrįžtant tėvą nuėjo grįžion ir iš tų sugrįžo nešinas bliudelį pieno, kurį prinėšęs pasiulė kaliniui, nukoręs galvą.

— Šalin, šune! — pravirko valkata, ir atsigrįžęs į vieną sargą, tarė: — drauge, duok man gert.

IX.

Kareivis padavė jam savo bonką, ir Giametto gerė iš jos vandenį nuo to, su kuriom pirmiaus šaudėsi. Paskui paprašė, kad atleistų jam rankas iš užpakalio ir surištų ant krutinės.

— Teip man smagiau gulėti — tarė jis.

Tą padarius, adjutantas davė ženklą keliauti. Atsisveikino su Mateo, kurs neatsiliepė, o jie smarkiais žingsniais žengė į miškus.

Praėjo kelios minutės kol

Mateo atvėrė būrną. Kudikis zvalgėsi, neramiai, tai į motiną, tai į tėvą, kurs pasirėmęs ant šaudyklės, žiūrėjo į jį, o ant jo veido atsimušė pašėlusio piktybė. Galop, švelniai tarė: — „Neblogai pradėjai!“ Tas, kurs pažinojo Mateo, tas suprato, kad tie švelniai žodžiai reiškia ką nors tokį labai baisų, baisesnį negu perkunijos trenksmas.

— Mano tėveli! — pravirko kudikis, prisiartinamas prie tėvo ir norėdamas pulti į kojas.

— Šalin! — suriko Mateo nesavu balsu, ir kudikis sustojo lyg stabo ištktas keletą žingsnių nuo tėvo atgal.

Guiseppa prisiartinant. Ji tik dabar patėjimo laikrodėlio retezėlį, kyšantį iš Fortunato ančio.

— Kas tau davė tą laikrodėlį? — paklausė rusčiai.

— Mano dėdė, adjutantas.

Falcone pastvėręs laikrodėlį trenkė į akmenį, kad tas sutrupėjo į tukstantį skeveldučių.

— Moteriške! — tarė jis — Ar-gi mano yra šitas vaikas?

Rudi, nudegęs saule Guiseppos veidai pamėlinavo.

— Sergėkis, ką kalbi, Mateo! Ar tu atsimeni su kuom kalbi?

— Atleisk man, pačiuote. Šitas kudikis yra pirmutinis iš giminės Falconės, kurs tapo judošiumi, išdaviku.

Fortunato ašaros kaip žirniai rietėjo veidais. Mateo laikė į jį įsmeigęs savo perveriančias akis. Galop trinktelėjo šaudykle į žemę, užmetė ją ant pečių ir liepė Fortunatui eiti paskui save, girios link. Kudikis klausė.

Guiseppa pasivyjus Mateo stvėrė užrankos ir tarė drebančiu balsu: — „Mateo, jis yra tavo sunus!“

— Leiski — atkirto Mateo, — aš esmi jo tėvas!

Motina apkabino vaiką ir pabučiavusi įėjo verkdamą grįžion, kur parpuolusi prieš

paveikslą Panelės Marijos karštai meldėsi.

Tuomtarpu Falcone, paejęs porį šimtų žingsnių ties rėva sustojo. Patrankė koja žemę ir matydamas kad žemė minkšta, tarė į sunų:

— Fortunato! Stok tų palei tą didįjį akmenį.

Kudikis puolė ant kelių.

— Melskis, — tarė Falcone.

— Mano tėveli, tėveli — nezudyk manęs!

— Melskis! — paantrino Mateo balsu, nuo kurio nuėjo šiurpuliai per kudikio kuną. Verkdamas ir mikčiodamas atkalbėjo „Tėve mūsų“ ir „Tikiu į Dievą Tėvą“, gale maldos tėvas pridurė „Amen“.

— Ar jau daugiau maldų nemoki?

— Tėveli mano, aš teipgi moku „Sveika Marija“ ir tetos išmokytą litaniją.

— Atkalbėki!

Kudikis silnu balsu užbaigė litaniją.

— Ar jau pabaigė?

— Ak! mano tėveli, atleisk man. Susimylėki! Aš niekad to daugiau nedarysiu! Aš maldausiu mano dėdę adjutantą teip ilgai, kol jis paliuosuos Giametto!

Dar jis kalbėjo — Mateo pakėlė šaudyklę taikydamas ir tarė: „Tegul tau Dievas atleidžia!“

Kudikis stengėsi iš visų pajėgų pakilęs pulti į tėvo kojas, bet — per vėlai: Mateo šovė, Fortunatas krito negyvas.

Nepažvelgęs į kuną, Mateo nuėjo į namus pasiimti spatą. Vos žengęs kelis žingsnius, sutiko Guiseppą bėgančią priešais: ją pergandino trenksmas šuvio.

— Ką tu padarei!!! — sukliko ji.

— Tiesdarystė!

— Kur-gi jis!?

— Rėvelije. Aš jį palaidosiu. Jis mirė krikščioniška mirtimi. Aš jam liepiau atkalbėti maldas. Dieve duok jam amžiną atilsį.

Lietuviu tauta

senoveje ir szia dien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tąsa.)

patys vieni palikti budami ir jau Lenkijoje pripratę prie valnybės, kuri ardo gerus papratimus, pagonų šalyje savo geiduliams davė pilną valią. Prisigerdavo vyno ir midaus tiek, kad beveik niekad nebuvo blaivaus proto, o kasdien keldami gausias šėsnis, ganėdino savo kuniškiems pageidimams, įsiverždami su kryžium rankoje po pridanga religijos, į gulėnę atverstų moterių ir mergų. Toks atvertinėjimas matomai negalėjo patikti Prūsų vyrams, o kad žinojo Lenkų vaiską atokiui nuo jų besirandanti, užpuolė bedieviškus apaštalus, išsvaidė juos iš lovų savų moterių ir išvyjo iš savo šalies, o net apskelbė savo neprigulmę nuo Lenkijos" (Goehring). Išgųjų Lenkų viršininkus, Prusai išsiuntė paslus pas karalių dėl išlygimo sątaikos su Lenkija: susitaikė buti priegulmėje nuo Lenkų ir zadėjo mokėti sukalbėtą duoklę, vienok-gi apsišnekėjo valną išpažinimą tikėjimo savo pratėvių. Boleslavas sutiko ant šitų sąlygų. Tačiau Prusai netrukus nustojo mokėję duonį, ir kada-gi už tai nebuvo baudžiami, jie įpuolė į Mozuriją ir nupustyjo ją.

Už tatai Boleslavas įirtęs keršyjo visą Prusiją paversti į kapinyną ir surinkęs skaitlingą kariumenę, kuri po vada paties Boleslavo, teip gi Miečyslavo, Didlenkijos kunigaikščio, ir Henriko, Saandomieriaus kunigaikščio, atvyko į Kelmų emę 1167 m., ketindami įsiveržti per pusčias į Pamežaniją. Pravadyriais tarnavo Lenkų kariumenei keturi Prusai augštos kilties, priversti grasinimais ir visokiais prižadėjimais: tačiau jie Lenkus prigavo, įvesdami juos į tokius kelius vidur girių ir pelkių, juog nebegalėjo nė eiti tolyn, nė atgal grįžti, o iš abiejų pusių buvo įtaisytos ant jų žabangos. Tad Prusai staigu puolėsi ant Lenkų, kurie klimpdami į pelkes, o suspausti negalėjo ginklą savo panaudoti, ir tapė į plėnį sumušti. Daug Lenkų geriausių kareivių čionai gulo, tarp jų kunigaikštis Henrikis, Boleslavo brolis. Pačiam Boleslavui tiktai su maža saujele kareivių pabėgant, pasisekė vos-ne-vos išgelbėti savo gyvastį. Po tam nė Boleslavas (+1073 m.) nė jo įpėdiniai naminių vaidų dėlei nepamislyjo greitai atlyginti už tatai Prusams.

Tuokart Pamariuose greitai platinosi krikščionystė ir kunigaikštis Sobieslavas 1170 m. įsteigė Olyvos klioštorių, kur mokinosi zokoninkai zadanti Prusus versti į krikščionišką tikėjimą. Todėl Prusai pradėjo užpildinėti ant Pamarių, atsidurdami kartais iki Štetinui, nes Prūsų akyse visi krikščionys buvo jų priešai, per tatai ir pirklyba labai nupuolė.

Tuomi tarpu Mstislavas, sunus Vladimiro Monamacho, d. kniazius Rusijos rengėsi prieš Lietuvą, nėra už Lietuvių antjodinėjimus atsikeršydamas, bet turbut pavydėdamas Lenkams pasekmės Prusuose. Surinkęs gaujas iš Nižyno, 1131 m. Mstislavas įsiveržė į Lietuvą iš Ašmenės pusės, ir perėjo per Viliją. Bet nedaug suiminių telaimėjęs, nudegino privilijiškius kaimus. Potam 1132 m. Mstislavas kreipėsi į užgirinį traką po kairei pusei vidurinio Niamuno, iš Gartino, vedinaš savo sunus, teip-gi sunus Olego (turbut kritusio Lietu-

voje 1080 m.) ir Vsevolodą Jegorovyčių, Gartino kunigaikštį. Iš nejučių čion įpuolė, rado žmoningus valsčius ir, daug suiminių pasiglemžę, grįžo į Kyjevą, nors Lietuviai, ant greitųjų susirinkę, besivydami nemažai įgrobė pastareivius Rusinus.

Lietuviai rengėsi ant atkeršto. 1140 m. susirinko kareiviai iš Lietuvos ir Žemaitijos, pasikvietė į pagelbą Getvingus, ir po vada *Kukovaičio*, kunigaikščio Uzvilijiškos Lietuvos, ir Mantvilos iš Augštos Lietuvos, traukė į pietinę Rusiją. Kukovaitis su savaisiais sukeldino valsčius aplink lietuviškąjį Novgorodą, nuvyko iki Lučkui, siekdamas valsčius Vladimiro Volynijoje iki Mozyriui, viską naikindamas pakeičiui. Mantvilai gi pustyjo kunigaikštystę Turovo arba Pinsko. Vsevolodas ir Igoris, sunus Olego Sviatoslavyčiaus, patiekė žabangas aplink Novgorodą, tikėdamiesi nuo grįžtančių atimti lobius. Sargus-gi Lietuviai, suvieniję savus tuntus, ėjo linkon Pinsko ir, persikėlę per Jasioldą, balose upės Ščaros rado apginklą dėl savo dešinio sparno. Olgovyčiams tad prisiejo vytis Lietuvius, ir aplinkėse Slonimo parėjo į smarkų mušį, kuriame Rusinams pasisekė išvaikyti Lietuvių kariumenę ir atimti grobius.

Keletą metų vėliaus Volodarius Gliebavyčius, Minsko kunigaikštis, gūvus polytikantas, užimanė įveikti kunigaikštį Kukovaitį; po nemažų pereigų, 1158 m. įvyko didelis mušis, kur Lietuviai teip smarkiai įgriebė Rusų kniazius, juog tie turėjo su pagonais suderėti sątaiką ir ant jos prisiekti netik Volodarius, bet ir jo broliai.

Mingaila, Erdivilo sunus, turėjo savo viešpatystėje ramesnį valdymą negu Kukovaitis, nors matomai vienas kitą rėmė. *Skirmantas*, Mingailos sunus (aplink 1124-1175 m.), dar prie tėvo gyvos galvos, išrengė kelionę į Rusiją 1160 m. prieš Mstislavą Iziaslavyčių, kurs įsteigęs savo sėdenę Vladimire Volinijos, reikalavo atgal žemių, paverztų per senesnįjį Erdivilą. Talkininkavo Skirmantui Kukovaitis. Perėję su didele kariumene per Niamuną traukė linkon Pinsko, ir palei Jasioldą užtiko abazą kniazio Mstislavo. Mušyje paviete Pinsko, pas kaimą Stošanus Lietuviai teip smarkiai sukirto Rusinus, jog pats kunigaikštis su maža sargyba vos ištrukti gavo į Lucką. Lietuviai pergąsdišo Rusinus, paėmė Pinską ir Turovą ir su dideliu grobiu sugrįžo į savo tėvynę. Į tą gadynę priguli teip gi priglaudimas kunigaikštystės Deinvos prie Lietuvos (rytų-vakarinė dalis Lidos pavieto). Veikiai potam mirė Živibundas II 1162, Kukovaitis 1169, ir Pojata, Kernaus dukte, pergyvenusi vyrą ir sunų, 1173 m.

1175 m. teip-gi Skirmantas pasimirė, palikinas 3 sunus: Liubartą, Pissimantą ir Trainaitį, kurių pirmudu nėra žinomi, ką nuveikė, o pastarasai įstojo į tėvo pedas.

Kada Rusijoje Sviatoslavas, Černygavo kunigaikštis, savo pretensijų dėlei traukė į karę prieš d. kunigaikštį Vsevolodą, Vseslavas Vasilkovyčius, Polocko kunigaikštis, atsi-vedė į Kyjevą tarpe talkininkų ir Lietuvių kariumenę, besibrolaujančią su Polovcais.

Teip besidarant, senas Mingaila užimanė šiaurėje įgyti naujas valdynes dėl savo sunaus Gendvilo, ir 1183 m. per Dauguvą persikėlęs su didoka kariumene siaubė Pleskavos valdyne. Pleskavėnai, nors statė sketerą, bet paveikti budami, negalėjo sustabdyti namon grįžtančius su grobiu Lietuvius. 1185 m. speiguotoj žiemboje jis paantrino smarkų antpuolimą ant žemių uždauguviškių Kryvičių. Pleskavai esant

gerai ginamai, Lietuviai atsidurė net artymais didžio Novgorodo ir pasikakino suimniais ir pajudinamais turtais. Grįžtantiems namon Lietuviams neužstojo kelio Novgorodo kunigaikštis Jaroslavas Vladimirovyčius, už ką jį Novgorodėnai išgujo, o parsikvietė į jo vietą Dovydą Mstislavyčių iš Smolensko. Ir nedyvai, juk Lietuviai išsigabeno daugybę brangių daiktų, žmonių ir gyvulių, tuomi smarkiaus nupustyje kaimus. Ar stebėtina, kad „Dauguva varo su purvais maišytus vandenius dėl Polockėnų dėlei tuolydinio gulimo pagonų, kurie drumzdžia nagomis savo arklių skaisčius jos verpetus.“ Ir iš tiesų Lietuvių kariumenė XII amž. Rusų istorikai gina už drąsumą, paklusnumą vadams ir gražią išžiūrą; labiausiai jie garsėję lavumu tvarkos ir mitriu panaudojimu ginklo.

Sviatoslovas, kunigaikštis Černygovo, giminaitis kunigaikščių Pinsko ir Turovo, 1186 m. užsimitė, gelbimas per Rurikį Rastislavyčių, kunigaikštį Kyjevos, atkeršyti Lietuviams už Skirmanto kares, ar gal teisingiaus, norėdamas sutraūdyti augančią galybę pavojingų sau susiedų. Bet apie jo kelionę tyli Rusų chronistai, turbūt ji neturėjo geros kloties. 1190 m. pats Rurikis Rastislavyčius išsirengęs buvo prieš Lietuvą, bet Pinske tiktai pasilinksminęs sugrįžo namon neva dėl ankstybų atlydžių įvykusių. Tasai užpuolimas suvisu netramdė užmačių Mingailos, kurs Lietuvą buvo pavedęs Trainačiui, sunui Skirmanto, pralobinti antrąjį sunų Gendvilą. Nesisekus užimti Pleskavą, kurią dabar gynė Dovydas Mstislavyčius, kniazius Novgorodo, jis tuomi labiaus gulti ėmė ant Polocko. Kliučių nedaug buvo: Žvalgatis, kunigaikštis užvilijiskės Lietuvos, rupinosi nupakorinti Žemigalą ir Latvius, o Krevienių kunigaikščiai neatbojo apie Polocko likimą, kam jis nepasidavė po jų valdžia. Tad 1190 m. Mingaila surengė kelionę prieš Polocką, ir republikonai pas vietovę Horodeń smarkiaime mušyje beveik visi krito; po tam Polockas atidarė savo vartus be atspirties pergaletojams. Tokiu tad budu Mingaila įgyjo naują, lietuviškai-Polockiškę kunigaikštystę, kurią pavedęs savam sunui Gendvilui, pats užbaigė savo gyvastį Novogrodke (Trakų) 1192 m.

Gendvilas, valdydamas kunigaikštystę Rusų apgyventą, priėmė krikštą po vardu Jurgio ir apsivedė su Marija, dukra Boriso, kunigaikščio Tverių, nors sako jau daug seniaus jį buvus krikštytu, beje 1148 m. Jų dukte Parasceviija arba Praksėda buvo mergų zokono perdėtine ir Roman nukelivusi pasimirė 1239 m., o tapė kanonizuota Romoje ir tarpan šventųjų paskaityta per popiežių Gregorą X, 1273 m. Gendvilas miręs 1199 m. Oršoje gyvendamas, kurį miestą jis buvo įsteigęs. Stryjkovskis sako, kad jis vedęs ilgus ginčus su Pleskavėnais ir Smolenskėnais dėlei rybų savo viešpatystės. Jo įpėdiniu buvo Boris, atnaujintojas Borysovo miesto, labai dievotas žmogus, kurs pastatydinęs Polocke katedrinę cerkvę šv. Zofijos, palei upę Polota, į pusmylį nuo miesto, cerkvę Iš ganytojo, kur buvęs klioštorius miniškų, ir trečią—šv. Boriso ir Hlebo palei upę Bielčycą; sako, kad plytas ir vopną veždinę iš Vidžiamio Dauguvos upe. Nesykį imtynes turėjo su Smolenskėnais, Vytebsko kunigaikščiu, Pleskavėnais ir su Novgorodu. 1201 m. Polockėnai, susitelkę su Lietuviais, užpuolė aprubes Didžiųjų Lenkų, bet tapė atmušti per Novgorodo kunigaikštį, didį Jaroslavą. Pirma negu pasimirė 1206 m., jis sugrąžino Polockėnams tiesas ir privilijas, kurias buvo

nuo jų atėmęs dėdė. Sunus Boriso, Rogvolodas — krikščioniškai Vosylius — viešpatavo Oršoje ir aplinkėje kaip paveldėtinis kunigaikštis, o Polocke buvo konstitucijišku kunigaikščiu (kokiais buvo buvę Jaroslavas, o po jo Dovydas Novgorode, kaip augščiaus matėme). Anot Stryjkovskio, Rogvolodas turėjo daug darbo su Pleskavėnais, kurius priverstęs ėsas ant nusilenkimo. Jis mirė Tėrbatoje 1225 m., palikinas sunų Gliėbą. Išgesus šeimynai Gendvilo, lietuviškai Polockiškę kunigaikštystę tapė išdraskyta: uždaugvinę dalį laikė Pleskavėnai: Orša, Vytebskas, Minskas ėmė prigulėti prie kitos kunigaikštystės, ir bene užvilijiskėi Lietuvai šis-tas bus tekę. Ir pats Polockas neturėjo romos, iki valdant Rimgaudui tape priglaustas prie jo viešpatystės po vardu Polocko kunigaikštystės.

XII amž. po Lietuvą keliavęs ėsas Islandietis Snorre Sturlesohn, kurs pristojęs pajuryje prie kranto kalbėjęs su žmonėmis prigimtoje kalboje, o teip pat aplinkėse Velionos (Velni) Bissenės (Psen ar Pissen), beje šiąd. Seredziuje prie įtakos Dubysos į Niamuną. Keliaudamas į rytus radęs ėsas dar susikalbamus žmones, nors daug maziaus, aplinkėse Trakų (Triki) ir Merkinės (Misiri). (Žr. Čacki, I. s. 8, prierišas 47).

Kazimieras Teisusis, pastojęs Lenkų karaliumi, per 15 metų buvo užimtas namine netvarka, iki 1191 m. įvyko taika. Veikiai potam 1192 m. jis padarė karžygą ant Prusų su skaitlinga kariumene, turbūt už kišimasi jų į vaidus Miečyslavo su Kazimieru, kada ans paglemžė dalį Lėško: Kujavus ir Mozuriją. Teip gi Prusai buvo gelbėję antpuolime ant Mozurijos kunigaikščiu Pagirių, viešpataujančiam Drogičine, kiti dar kaipo priežastį priduria užmušimą Heinrichio, Sandomieriaus kunigaikščio. Lenkų kariumenė susirinko į kruvą vietoj, kur vėliaus tapė įsteigtas Torunius, perėjo per Vyslą; persiveržė per Kelmį žemę ir Ošos upę, įsigriovė į Prusiją ir pasklido, nors su atsargumu, ant grobimo. Prusai, besislapstę giriose ir pustynėse, vos iš pasalų tedrįso užpuldinėti. Nuuo ginus šalį skersai ir išilgai, Prusai pradėjo derybas taikos: prizadėjo mokėti duonį, sugrąžinti suiminius, klausyti Lenkų karaliaus, dėl ko viso patvirtinimo davė 100 užstatinių. Kada Kazimieras pasimirė, Prusai skaitė save už atsilvalnijusius nuo prizadėjimų, o podraug ir už neprigulinčius nuo Lenkų.

Rods parubezinės Prusų gentės rasi mokėjo Lenkams mīnėtas duokles, bet Prusų visa galybė niekados prieš Lenkus nevajojo, ir todėl rodos, kad teip lenkišku chronistų dailiai nupieštos karės nebuvo kuomi daugiau, kaip parubezinės varžynės, idant pasiglemžti žmonių ir galvijų, ir triobas nudeginti vieni kitiems.

Teip gi draugavimas Prusų su senais talkininkais, Pamarėnais, buvo jau nuo ilgų metų krikšto maldynėje nutroškintas, ir naujus krikščionis neretai antpuldinėjo pagonai. Veltui Grimislavas, vienas iš jų ercojų, parsikvietė Joanitų zokoną iš Paleistinos, veltui jis aniems atidavė pylį ir miestelį Stargardą drauge su bažnyčia Lubiešave; Prusai nežiūrėjo nė zokoninkų, nė iškeikimų, mestų ant tų, kurie užkabjė tuos bažnytinius lobius, jie net išardė zokoninkų pastatytą miestelį Schoenek.

(Toliaus bus.)

Atsakymai.

„Darb. B.“ Našlaitės raštus nuo Jusų gavome. Ačiu, viskas taps sunaudota.

Rutkus Cl. Jusų raštelio kita dalis tilps toliaus.

Kapliui ir Džiulės broliui. Žinutės netilps, nes ypatiški užsipuldinėjimai bei pranešimai kunigų pamokslų laikraščiams netinka. Mielai talpiname žinutes apie tautiškai-viuomeniškus reikalus ir judėjimą. Rašydami malonėkite neišgęsti, paduodami vien tik faktus.

Aukos kankintiniams.

Wilmerding, Pa.

K. Kiršenas	50
V. Mitkus	25
P. Kailius	25
A. Vaitkevyčienė	05
P. Kairiukštis	50
J. Vaitkevyčius	25
V. Kailienė	25
A. Morkunas	25
S. Valatkevyčius	55
L. Svigaukas	25
S. Taraila	25

\$3,05

Išimant 2,05 lieka	1,00
Forest City, Pa. per V. Jančaitį	50
New Britain, Conn.	1,20

Buvo \$571,62

Lieka izde \$575,32

Aukos mokslaeiviams.

New Britain, Conn.

V. Marteskis	50
M. Valukonis	25
M. Ekerta	50
Ig. Krakaučkas	25
D. Krakaučkas	25
J. Mamcavičius	25
J. Valinčius	25
M. Valinčienė	10
A. Rožėnas	50
K. Rožienė	10
A. Labutis	20

\$3,20

Išimant 1,20 lieka	2,00
Forest City, Pa. per V. Jančaitį	75
Wilmerding, Pa.	1,00

Buvo \$17,69

Viso \$21,44

Ant kelionės liet. delegato į Nyderlandiją.

Wilmerding, Pa.

Buvo \$264,73

Viso \$265,23

Aukos A. Visztaliui.

Wilmerding, Pa. 55

Buvo \$44,56

Sykiu \$45,11

Kas prisiuntė iš Worcester, Mass. mums čekį 22 Feb. 1904 ant \$3, išduotą Harry J. Harlow, malonėkite atsišaukti:

J. J. Pūkštis,
Plymouth, Pa.

Midus!

Įtai-ė išdirbystę lietuviško midaus. Kurs yra ragavęs ar girdėjęs apie mūsų midų, tas žino jo gerumą. Paragaukite, o paskui neapsieisite be midaus.

Paseckas ir Ambraziejus,
526 Lackawanna ave.

Scranton, Pa.

Susirinkimai.

New Britain, Conn. S.L.A.

k. 6 balandžia, seredos vakare, ant Hannas Hall, priešais E. Main st. Maloniai užkvičiame visus norinčius prisirašyti prie Susiv. kaipo ir sąnarius užsimokėti kvartalinę duoklę. Komitetas.

Lietuviškai-Lenkiško Politinio Klinbės bus 10 Balandžio, 2 val. po pietų, ant kliebo salės, po n. 136 E. Main st., Plymouth, Pa.

Pajieszkėjimai.

Pajieskau savo draugo Juozo Šliavo, paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., miestelio Žagarė, pustrėčių metų kaip Amerikoje, jis pats arba kas kitas žinantis apie jį, teiksitis pranešti ant šio adreso:

Juozas Baniulis,
626 State st. Plymouth, Pa.

Pajieskau savo draugo, Alexandro Simonovičiaus, paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Radviliškių valsčiaus. Gyveno Šiaulių pav., miestelyje Žagarės; arti 2 metai kaip Amerikoje. Jis pats, arba kas kitas žinantis apie jį, teiksitis pranešti ant šio adreso:

Adolfas Hirschfeld,
626 State st. Plymouth, Pa.

Teatras ir balius!

Brooklyn, N. Y. S. Daukanto Dram. dr-tė rengia ant 16 d. balandžio tautišką teatrą, kur bus perstatyta istoriška tragedija „Keistutis“. Kiekvienas lietuvis privalo tą teip svarbią regyklą pamatyti. Po teatro bus balius. Perstatoma bus Gergina salėje, 93 Grand st. Prasidės 7:30 po pietų. Įžanga 25, 50 ir 75c. Komitetas.

Didelis balius.

New Britain, Conn., tautiškos dr-stės „Žirgvaikio“ atsibus 9 d. balandžio, 7:30 vak., svetainėje „Turn Hall“, Arch st. Muzika bus net iš Vilniaus ir kalbėtojas iš New Yorko. Užkvičiame visus lietuvius ir lietuvaives, vietinius ir aplinkinius. Įžanga vyrams 25 c., merginoms ir moterims dykai. Komitetas.

O kas čia?

Ar nori knygos, kokios dar lietuviškoje kalboje nebuvo, iš kurios ne vienas gali pasinaudoti: 1) Mažiesiausias mokslas, kurs pamokia daryt visokius stebuklus. 2) Knygelė pamokinanti kaip kazyruoti iš pinigų, ir daryti kitas visokias štuksas ant kortų, kaip išdėt kortas ir įspėt sau ar kitam laimę ar nelaimę. Abidvi knygos kaštuoja \$1.00. Adresuokit: Anna Intas, P. O. Box 1228, Waterbury, Conn.

Broliai, lietuviai!

Platinkime socializmą, ne vien dėl savo, bet ir visos žmonijos gėrovės. Parankiausia platint socializmas dalinant lapelius:

Kas yra socializmas, 100 už 25c.
Pasimokinimas nuo usyly, 50 už 25c.

Nelaisviai, elgetos, dykduoniai ir t. t., 25 už 25c.

Gaunami pas:

K. Rutkus, 21
731 Lake st. Cleveland, Ohio.

Ant pardavimo

pigiai dvi stubos ir štelbels ant 50 loto. Dasižinokite pas:
1 W. Wall st. Plymouth, Pa.

Puiki lietuviszka balberne.

Puikiai plaukus kerpa ir lengva barzdą skuta.

Juozas Szemskis,

81 Metropolitan Ave.
BROOKLYN, N. Y.

Dėl visu dykai gerymas:

Ar tai reiktu Lietuviams tiek pinigų pragert ant svaiginančiu gėrymų? Kad susidėtų tie pinigai ką praegre per mėnesį, butų keletas šimtukstančių dolerių, už kuriuos galėtų nusipirkti savo locną Bravorą. Jeigu žmonės gertų po šiūm vardu gėrimą.

„Hydrogen Oxide“ kurs jusų namuose turi rastis, geriant šą laimn-giause visiems žinoma gyduolė daugelį ligų prašalina: Turime mes atskires gyduoles nuo, Džiovos, Rėmatizmo, Dantų gėlimo į Skorbuto, Papučkus nūgydyt, Plaukų slinkimo, sulaikyti ir sutankyti ant praplikusios galvos, Pleiskanos išnaikyti. Toipgi turime vaistą dėl išnaikinimo plaukų, kad barzda nereiktu skust, arba Moteris turi ant apgimimo ilgus gyvaplankus, mes esame *Specialistais iš Karaliaučiaus*, ant jusų užklausimo duosime greitai atsakymą.

Koenigsberg Med., Co. Specialists.
bc. 160, Sta. W. 220-222, S. 8 st.
BROOKLYN-NEW YORK.

Lietuviškas Kriaucius.

Nauja zinia del lietuvių Springfield ir apygardės.

Laikau už pareigą praneštie garbingiems tautiečiams, jogei sš po ilgmetiniam tyrinėjimui ir didžiausiam praktikui, galiausiai pradėjau savo dirbtuvę, kurioj išdirbu visokius rubus, didžiausiam išsirinkime, pagal vėliausius modelius už prieinamą prokę. Mano dirbtuvė randasi ant viršaus V. Raugialio saliuono. Reikalaujantieji kreipkitės prie savo, žydų darbais nesidžiaugsite. Visi pas J. K. Makaucką, ba tas lietuvis visus puikiai aprėdys.

J. K. Makauckas,
807 E. Washington, st.
Springfield Ill.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.

Apgarsinimai.

Sziuom pagarsiname jog į red. „Vienybės“ tapo prisiusta tikiety iszlaimėjimui 1000 dovanotų p. Naujoko cigary, naudai mokslaeivių. Todėl norinti gauti tų tikiety, tesikreipia į „V.“ redakciją.